

Bài 61. Cơ quan sinh dục nữ

I – MỤC TIÊU

- Chỉ và kể tên được các bộ phận của cơ quan sinh dục nữ.
- Nêu được chức năng cơ bản của các bộ phận sinh dục nữ.
- Nêu được đặc điểm cấu tạo của trứng.

II – THÔNG TIN BỔ SUNG

1. Đối với buồng trứng ở nữ, FSH từ tuyến yên tiết ra có tác dụng kích thích sự phát triển của trứng, thúc đẩy tế bào nang trứng tiết oestrôgen, LH vừa tác dụng gây rụng trứng, vừa tạo thể vàng sau rụng trứng. FSH và LH chỉ hoạt động khi bắt đầu bước vào tuổi dậy thì.

2. Trứng được hình thành qua giảm phân. Trứng trưởng thành chỉ mang bộ nhiễm sắc thể đơn bội, trong đó có 1 nhiễm sắc thể giới tính X. Quá trình phát triển của trứng từ các *tế bào gốc* (noãn nguyên bào) trong buồng trứng đến trứng trưởng thành và rụng trải qua hai giai đoạn : trước và sau khi sinh.

Trong quá trình phân hoá về mặt cấu tạo của cơ quan sinh dục, ở phôi, buồng trứng được hình thành từ tuần thứ 7 trong tử cung trong đó có các tế bào mầm. Các tế bào này phân chia rất nhanh trong vòng 5 tháng đầu để cho khoảng 6 – 7 triệu tế bào mới. Sau này một số chuyển thành noãn bào bậc 1, một phần quan trọng bị tiêu giảm nên tới khi sắp sinh chỉ còn khoảng 2 triệu noãn bào bậc 1.

Sau khi sinh các noãn bào bậc 1 tiếp tục thoái hoá cho đến tuổi dậy thì chỉ còn khoảng 400 000.

Bước vào tuổi dậy thì, buồng trứng bắt đầu hoạt động trở lại. Các noãn bào bậc 1 lần lượt phân chia giảm phân để thành noãn bào bậc 2 nằm trong nang trứng. Trứng chín và rụng, khi kết hợp được với tinh trùng, noãn bào bậc 2 mới hoàn thành quá trình phân bào để kết hợp với nhân của tinh trùng tạo thành hợp tử qua thụ tinh. Trứng không được sản xuất liên tục mà theo chu kì hàng tháng nên trong cuộc đời người phụ nữ chỉ khoảng hơn 400 trứng đạt tới độ thành thực.

III – PHƯƠNG TIỆN DẠY HỌC

Tranh vẽ hoặc bản trong của hình 61 – 1 → 2 SGK.

IV – GỢI Ý TIẾN TRÌNH TIẾT HỌC

Tiết học có thể tiến hành tương tự như bài 60.

Đáp án phải đạt qua hoạt động 1 là :

1. Buồng trứng ;	2. Phễu dẫn trứng ;
3. Tử cung ;	4. Âm đạo ;
5. Cổ tử cung ;	6. Âm vật ;
7. Ống dẫn nước tiểu ;	8. Âm đạo.

V – GỢI Ý ĐÁP ÁN CÂU HỎI BÀI TẬP CUỐI BÀI

a) Ống dẫn nước tiểu ;	b) Tuyến tiền đình ;
c) Ống dẫn trứng ;	d) Sự rụng trứng ;
e) Phễu ống dẫn trứng ;	g) Tử cung ;
h) Thẻ vàng ; hành kinh/ kinh nguyệt.	